

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 1/**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱՆՅ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՆԵՐԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՅԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 1/
ԱՌԱՐԿԱՅԻԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1410B4/11.1 /2 ՄՈՂՈՒԼ/
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<ol style="list-style-type: none"> Գիտելիքներ հաղորդել հայ մշակույթի ձևավորման ու զարգացման օրենքների և օրինաչափությունների, առանձին փուլերի և նվաճումների մասին: Ընդգծել հայ ժողովրդի մշակութային ավանդը համաշխարհային մշակույթում: Ցույց տալ հայ մշակույթի ազգապահպան բնույթը:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ol style="list-style-type: none"> Սահմանել ազգային մշակույթի զարգացման պարբերացումը: Դասակարգել ազգային մշակույթի կարևորագույն երևույթներն ու իրադարձությունները հնագույն ժամանակներից մինչև XIVդ.: Ճանաչել հնագույն ժամանակներից մինչև XIVդ. հայ մշակույթի տարբեր ոլորտների երախտավորներին: Ներկայացնել հայ ժողովրդի մշակութային ավանդը համամարդկային մշակույթի գանձարանում: <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ol style="list-style-type: none"> Համեմատել մշակութային տեղեկատվական աղբյուրները: Մեկնաբանել հայ մշակույթի ձեռքբերումները ցանկացած միջավայրում: Դիմակայել ցանկացած մշակութային ոտնձգության և ագրեսիայի: Գնահատել, տարբերել, պահպանել և պաշտպանել ազգային մշակույթի ավանդները: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>1.Տիրապետել հիմնարար գիտելիքների Հայ մշակույթի պատմության ուսուցանվող ժամանակահատվածի վերաբերյալ:</p> <p>2.Ձեռք բերված տեսական ու գործնական գիտելիքները ծառայեցնել հասարակական հաղորդակցման իրականացմանը: - մշակութային հաղորդակցման տեխնոլոգիաներին,</p> <p>1. Պաշտպանել ազգային մշակույթի արժեհամակարգը:</p>
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ	• ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 4/120

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	<ul style="list-style-type: none"> • ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ - 32 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 16 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 8 • ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ - 8 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 2
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Բակլավալրիատի չափորոշիչներին համապատասխան գիտելիքներ «Հայոց պատմություն» առարկայից

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Խոսքային մեթոդներ (դասախոսություն, զրույց, բանավեճ) 2. Գործնական մեթոդներ 3. Բացատրական-ցուցադրական 4. Զննական մեթոդներ (իլյուստրացիա, դեմոնստրացիա) 5. Վերարտադրողական մեթոդներ (դասախոսություն-քննարկում, մտազրոհ, Վենի դիագրամ, խճանկար, սովորողների թիմային առաջադիմության մեթոդ)
---	--

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԲՆՈՒՅԹԸ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Մշակութային ներթափանցումների հետևանքները: 1.2 Հայ մշակույթի պատմության պարբերացումը: 2. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ ՆԱԽՆԱԴԱՐՈՒՄ: <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Կրոնական հավատալիքները և արվեստը: 2.2 Նեոլիթ-էնեոլիթյան և ուշբրոնզեդարյան մշակույթը: 3. ՎԱՆԻ ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 Կրոնը, հավատալիքները: 3.2 Լեզուն և գիրը: 3. ՎԱՆԻ ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ <ol style="list-style-type: none"> 4.1 Ճարտարապետությունը, որմնանկարչությունը: 4.2 Կիրառական արվեստը: 5. ՀԱՅ ՀՈԳԵՎՈՐ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ Ք.Ա. VI-IV ԴԴ <ol style="list-style-type: none"> 5.1 Հիմնական տարբերիչ գծերը և առանձնահատկությունները: 5.2 Առասպելները և վիպական զրույցները: 5.3 Կրոնը: 6. ՀԱՅ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ Ք.Ա. VI-IV ԴԴ <ol style="list-style-type: none"> 6.1 Ճարտարապետությունը և քանդակագործությունը: 6.2 Գեղարվեստական մետաղագործությունը և խեցեգործությունը: 7. ՀԵԼԼԵՆԻՍՏԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ Ք.Ա. III-Ք. II ԴԴ. <ol style="list-style-type: none"> 7.1 Հելլենիզմի բովանդակությունը, ուղղությունները և փուլերը: 7.2 Հելլենիստական մշակույթի առանձնահատկությունները: 7.3 Պաշտամունքը և կրոնը: 7.4 Գիրը, գրականությունը, թատրոնը: 8. ՀԱՅ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ Ք.Ա. III-Ք. II ԴԴ. <ol style="list-style-type: none"> 8.1 Ճարտարապետությունը և քանդակագործությունը: 8.2 Կիրառական արվեստը: 9. ՎԱՂ ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ V-IX ԴԴ. <ol style="list-style-type: none"> 9.1 Բնույթը, զարգացման ուղիները: 9.2 Քրիստոնեության ընդունումը և հայ գրերի գյուտը: 9.3 Դպրության սկզբնավորումը: Մատենագրության ձևավորումը: 9.4 Պատմագրությունը, գրականությունը և փիլիսոփայությունը, իրավունքը: 10. ՎԱՂ ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ V-IX ԴԴ. <ol style="list-style-type: none"> 10.1 Բնական գիտությունների զարգացումը, երաժշտությունը և
--------------------------------------	--

	<p>թատրոնը:</p> <p>10.2 Ճարտարապետությունը:</p> <p>10.3 Քանդակագործությունը և խճանկարչությունը:</p> <p>11. ՀԱՅ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ X-XIVԴԴ.:</p> <p>11.1 Ճարտարապետությունը, քանդակագործությունը, որմնանկարչությունը:</p> <p>11.2 Մանրանկարչությունը և կիրառական արվեստը:</p> <p>12. ՀԱՅ ՀՈԳԵՎՈՐ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ X-XIVԴԴ.:</p> <p>12.1 Կրթությունը, պատմագրությունը, իրավագիտությունը, փիլիսոփայությունը:</p> <p>12.2 Բնական գիտելիքները, ժող. բանահյուսությունը, գեղարվեստական գրականությունը, արվեստը:</p> <p>13. ԱՅՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ՇԻՐԱԿԻ ԵՐԿՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ</p> <p>13.1 Թանգարանի պատմությունը:</p> <p>13.2 Գործունեության ուղղությունները:</p> <p>13.3 Աշխատանք թանգարանի ֆոնդերում (հնէաբանություն, հնագիտություն, մարդաբանություն, ազգագրություն, դրամագիտություն և այլն)</p> <p>14. ԱՅՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԳՅՈՒՄՐՈՒ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՃԱՐ-ՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԿԵՆՏԱՂԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ</p> <p>14.1 Թանգարանի պատմությունը:</p> <p>14.2 Գործունեության ուղղությունները:</p> <p>14.3 Աշխատանք թանգարանի ֆոնդերում (XIX-XXդդ. քաղաքային կենցաղ, ճարտարապետություն, դարբնություն, այլ արհեստներ)</p>
--	---

<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ալիշան Ղ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Եր., 2002: 2. Ավագյան Ռ., Հայ իրավական մտքի գանձարան, Եր., 2002: 3. «Հայ ժողովրդի պատմություն», ՀԽՍՀ ԳԱ, հ.1-4, Եր., 1970-1972: 4. «Հայոց պատմություն», հ. 3, գիրք Ա, ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ հրատ., Եր., 2010: 5. Հին Հայաստանի մշակույթը, ՀՀ ԳԱ հրատ., Եր., 2005: 6. Մառ Ն., Հայկական մշակույթը, Եր. 1989: 7. Մովսիսյան Ա., Սրբազան լեռնաշխարհը: Հայաստանը Առաջավոր Ասիայի հնագույն հոգևոր ընկալումներում, Եր., 2004: 8. Սիմոնյան Հր., Պատմություն հայոց, Եր., 2012:
<p>ՀԻՄՆԱԿԱՆ</p>	

<p>ԼՐԱՅՈՒՑԻՉ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գրիգորյան Գ, Հայ ժողովրդական բանահյուսություն, Եր., 1980: 2. Եղիազարյան Հ., Շիրակի լեռնահովտի պատմական հուշարձանները, Եր., 1975: 3. Լեո, Անի, Եր. 1963: 4. Լևոնյան Գ., Հայ գիրքը և տպագրության արվեստը Հայաստանում, Եր., 1946: 5. Խաչերյան Լ., Գլաձորի համալսարանը, Եր., 1973: 6. Հայկական կերպարվեստի պատմություն, Եր. 1987: Շահվերդյան Ա. Հայ երաժշտության պատմության ակնարկներ XIX-XXդդ., Եր., 1959:
------------------	--

<p>ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ</p>	<p>Ընթացիկ ստուգում-Գրավոր ստուգողական աշխատանք՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 30, 30, 40 միավորային արժեքով:</p>
-------------------------------------	---

<p>Ամփոփիչ ստուգում-Գրավոր աշխատանք՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ 25, 25, 25, 25 միավորային արժեքով:</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Բաղադրիչ 1 - հաճախումներ 10% 2. Բաղադրիչ 2 - ընթացիկ ակտիվություն 10% 3. Բաղադրիչ 3 - ընթացիկ գրավոր ստուգում 30% 4. Բաղադրիչ 4 - ամփոփիչ գրավոր ստուգում 50%

<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</p>
--

<ol style="list-style-type: none"> 1. Բաղադրիչ 1 - հաճախումներ 10% 2. Բաղադրիչ 2 - ընթացիկ ակտիվություն 10% 3. Բաղադրիչ 3 - ընթացիկ գրավոր ստուգում 30% 4. Բաղադրիչ 4 - ամփոփիչ գրավոր ստուգում 50%

<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</p>

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ՈՒսանողի ծանրաբեռնվածության աշխատաժամանակը կրեդիտ/կրեդիտ ժամ-4/120

Հ/Հ	Թեմա	Լսար. ժամեր					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատա- ժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատա- ժամանակը
		Դաս .	Սեմ.	Գործ.	Լսար.	ՈՒս. պրակ.		
1.	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԲՆՈՒՅԹԸ Մշակութային ներթափանցումների հետևանք- ները: Հայ մշակույթի պատմության պարբերացումը:	2					4	6
2.	ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ ՆԱԽՆԱԴԱՐՈՒՄ: Կրոնական հավատալիքները և արվեստը: Նեոլիթ-էնեոլիթյան և ուշբրոնզեդարյան մշա- կույթը:	2					4	6
3.	ՎԱՆԻ ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ Կրոնը, հավատալիքները: Լեզուն և գիրը:	2					4	6
4.	ՎԱՆԻ ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ Ճարտարապետությունը, որմնանկար- չությունը: Կիրառական արվեստը:		2				5	7
5.	ՀԱՅ ՀՈԳԵՎՈՐ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ Ք.Ա. VI-IVԴԴ Հիմնական տարբերիչ գծերը և առանձնա- հատկությունները: Առասպելները և վիպական գրույցները: Կրոնը:	2					4	6
6.	ՀԱՅ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ Ք.Ա. VI-IVԴԴ Ճարտարապետությունը և քանդակագործու- թյունը: Գեղարվեստական մետաղագործությունը և խեցեգործությունը:		2				5	7
7.	ՀԵԼԼԵՆԻՍՏԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ Ք.Ա. III-Ք.Չ. IIIԴԴ. Հելլենիզմի բովանդակությունը, ուղղու- թյունները և փուլերը: Հելլենիստական մշակույթի առանձնահատկությունները: Պաշտամունքը և կրոնը: Գիրը, գրականությունը, թատրոնը:	2					4	6
8.	ՀԱՅ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ Ք.Ա. III-Ք.Չ. IIIԴԴ. Ճարտարապետությունը և քանդակա- գործությունը: Կիրառական արվեստը:		2				5	7
9.	ՎԱՂ ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ V- IXԴԴ. Բնույթը, զարգացման ուղիները: Քրիստոնեության ընդունումը և հայ գրերի գյուտը: Դպրության սկզբնավորումը: Մատենա- գրության ձևավորումը: Պատմագրությունը, գրականությունը և փիլիսոփայությունը, իրավունքը:	2					4	6
10.	ՎԱՂ ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ V-		2				5	7

	IXԴԴ. Բնական գիտությունների զարգացումը, երաժշտությունը և թատրոնը: Ճարտարապետությունը: Քանդակագործությունը և խճանկարչությունը:							
11.	ՀԱՅ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ X-XIVԴԴ.: Ճարտարապետությունը, քանդակագործու- թյունը, որմնանկարչությունը: Մանրանկարչությունը և կիրառական ար- վեստը:	2					4	6
12.	ՀԱՅ ՀՈԳԵՎՈՐ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ X-XIVԴԴ.: Կրթությունը, պատմագրությունը, իրավագի- տությունը, փիլիսոփայությունը: Բնական գիտելիքները, ժող. բանահյուսությունը, զեղարվեստական գրականությունը, արվեստը:	2					4	6
13.	ԱՅՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ՇԻՐԱԿԻ ԵՐԿՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ Թանգարանի պատմությունը: Գործունեության ուղղությունները: Աշխատանք թանգարանի ֆոնդերում (հնէաբանություն, հնագիտություն, մարդաբանություն, ազգագրություն, դրամագիտություն և այլն)					4	8	12
14.	ԱՅՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԳՅՈՒՄՐՈՒ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐԱԿԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ Թանգարանի պատմությունը: Գործունեության ուղղությունները: Աշխատանք թանգարանի ֆոնդերում (XIX- XXդդ. քաղաքային կենցաղ, ճարտարապետություն, դարբնություն, այլ արհեստներ)					4	8	12
15.	Ընթացիկ ստուգում						10	10
16.	Ամփոփիչ ստուգում						10	10
17.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	16	8			8	88	120